

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้า

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง พรรคก้าวหน้าได้รับจัดสรรวงเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ เป็นเงิน ๑๖๕,๐๐๐ บาท และประจำปี ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๑๕,๒๐๐ บาท โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แบ่งการโอนเงินออกเป็น ๔ งวด ๆ ละ ๓ เดือน ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ซึ่งการโอนเงินให้พรรคผ่านบัญชีธนาคารที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้พรรคเปิดไว้ตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เมื่อพรรคได้รับโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคสำหรับสาขาแล้ว พรรคต้องดำเนินการส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และพรรคต้องรายงานการส่งเงินพร้อมทั้งเอกสารการส่งเงินหรือการโอนเงินหรือการรับเงินของสาขาให้นายทะเบียน พรรคการเมืองทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคได้ดำเนินการ เพื่อประกอบการพิจารณาโอนเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคในงวดถัดไป

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานรายงานการส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้สาขาและรายงานการใช้จ่ายเงิน ประจำปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ แล้ว พบว่า การใช้จ่ายเงินของพรรคก้าวหน้าอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอรับการสนับสนุน จึงได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัดที่มีสาขาของพรรคก้าวหน้าตั้งอยู่ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีการรับเงินของสาขาพรรคตามใบสำคัญรับเงินที่พรรคก้าวหน้ารายงานต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ จำนวน ๗ สาขา ได้แก่ สาขาพรรคลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ๑๑, ๑๔, ๑๗ และ ๒๔ ผลการสอบถามประธานสาขาหรือเหรัญญิกสาขาที่มีชื่อเป็นผู้ลงนามในใบสำคัญรับเงินแล้ว ส่วนใหญ่ให้ถ้อยคำว่าไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค และไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินแต่อย่างใด

พรรคก้าวหน้ามีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองในเรื่องนี้ว่า หลักฐานลายมือชื่อผู้รับเงินดังกล่าว เป็นลายมือชื่อผู้ที่ได้รับเงินไปจริง โดยบางสาขาได้เซ็นชื่อไว้ล่วงหน้าเพื่อขอเบิกเงินค่าสาธารณูปโภคตรงจากพรรคไปใช้ก่อน โดยอ้างความเดือดร้อน เพราะการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภคของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองล่าช้า การบริหารจัดการเป็นเรื่องภายในของพรรค ประกอบกับคณะกรรมการสาขาพรรคต่างๆ อาจจำไม่ได้ หรือลืม หรือจำสับสน แล้วอ้างว่าไม่ได้รับเงินดังกล่าว พรรคก้าวหน้าได้จ่ายเงินอุดหนุนแก่บางสาขามากกว่างบประมาณที่จะได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง แต่พรรคก้าวหน้าไม่ได้ส่งเอกสารหลักฐาน แต่อย่างใด

ผู้สอบบัญชีพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๕ ได้สรุปรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเฉพาะปี ๒๕๔๕ ของพรรคก้าวหน้า โดยสรุปผลการตรวจสอบหลักฐานการส่งเงินให้สาขาพรรค ทั้ง ๔ งดว่า หลักฐานซึ่งเป็นใบสำคัญรับเงินที่พรรคก้าวหน้านำมาแสดงต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โอนเงินงวดถัดไปให้แก่พรรคก้าวหน้านั้นมีลักษณะเป็นเอกสารชุดเดียวกันโดยใช้วิธีทำซ้ำและลายมือชื่อผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงินมีลักษณะเหมือนกันและวางอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน เมื่อตรวจสอบจากงบการเงินของพรรคก้าวหน้าพบว่า พรรคจัดทำและตกแต่งงบการเงินของสาขาพรรค โดยลงรายการในบัญชีเป็นเท็จว่าได้รับเงินสด เงินสนับสนุนจากสำนักงานใหญ่พรรคก้าวหน้า โดยใช้หลักฐานดังกล่าวข้างต้นมาประกอบการลงรายการในบัญชี

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคก้าวหน้าส่งต้นฉบับจริงของใบสำคัญรับเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค ปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ พรรคก้าวหน้าแจ้งว่า ได้ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตามหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบหนังสือของพรรคก้าวหน้า ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ แล้ว ไม่ปรากฏหนังสือดังกล่าว แต่อย่างใด

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงเห็นว่า พรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กรณีไม่ได้ส่งเงินหรือส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่สาขาพรรคไม่ครบตามจำนวนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้การสนับสนุนและพรรคก้าวหน้าไม่สามารถชี้แจงหรือนำหลักฐานมาหักล้างข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณิดังกล่าวได้ และพรรคก้าวหน้ารายงานการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุให้ยุบพรรคก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ได้ส่งเงินหรือส่งเงินให้สาขาไม่ครบแต่รายงานว่าส่งเงินให้สาขาครบตามที่ได้รับ การสนับสนุน

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ ให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และส่งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้พรรคก้าวหน้าชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคก้าวหน้าได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วพรรคก้าวหน้ามิได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีมติให้ปิดประกาศแจ้งสำเนาคำร้องของนายทะเบียนให้ยุบพรรคก้าวหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญมีกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ และเมื่อครบกำหนด ๑๕ วัน แล้วพรรคก้าวหน้ามิได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ประการใด

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคำชี้แจงของพรรคก้าวหน้าต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองมีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พรรคก้าวหน้าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคก้าวหน้าตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.๗

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑.๗”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคก้าวหน้าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กรณีพรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากร และค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยพรรคก้าวหน้าไม่ได้ส่งเงินค่าไปรษณียากรหรือค่าสาธารณูปโภค ที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้สาขาพรรคไม่ครบ จำนวน ๗ สาขา ได้แก่ สาขาพรรคลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ๑๑, ๑๔, ๑๗ และ ๒๔ และกรณีรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคก้าวหน้าเกี่ยวกับค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรค ในรอบปีปฏิทินปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบกับพรรคก้าวหน้ามิได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ประการใด ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคก้าวหน้าใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคก้าวหน้า ประจำปี ๒๕๔๕ และปี ๒๕๔๖ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคก้าวหน้าได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคก้าวหน้า

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ